

Na osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 7/10 i 3/23) i članova 52. stav (4) i 60. stav (2) Zakona o izvršavanju Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2025.godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 25/24, 6/25 i 12/25), na prijedlog Ministarstva zdravstva, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 124. sjednici, održanoj 10.04.2026. godine, d o n o s i

O D L U K U

o usvajanju Izvještaja o utrošku sredstava po Programu utroška sredstava Ministarstva zdravstva na poziciji “Transfer drugim nivoima vlasti“ - „Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica – Razvoj promotivnih i preventivnih aktivnosti zdravstvenog sektora“ - Izvor 10 Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2025. godinu

Član 1.

(Predmet)

Usvaja se Izvještaj o utrošku sredstava po Programu utroška sredstava Ministarstva zdravstva na poziciji “Transfer drugim nivoima vlasti“- „Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica – Razvoj promotivnih i preventivnih aktivnosti zdravstvenog sektora“-Izvor 10 Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2025. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 6/25), koji čini sastavni dio ove odluke.

Član 2.

(Realizacija Odluke)

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo finansija, svako u okviru svojih nadležnosti.

Član 3.

(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-7158/26

Datum, 10.04.2026. godine

Zenica

**PREMIJER
po ovlaštenju**

Dženana Čišija

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo zdravstva,

1x Ministarstvo finansija,

1x „Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“,

1x a/a.

**IZVJEŠTAJ O UTROŠKU SREDSTAVA
PO PROGRAMU UTROŠKA SREDSTAVA MINISTARSTVA ZDRAVSTVA NA
POZICIJI „TRANSFER DRUGIM NIVOIMA VLASTI“-„TEKUĆI TRANSFER ZA
JU INSTITUT ZA ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE ZENICA – RAZVOJ
PROMOTIVNIH I PREVENTIVNIH AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENOG SEKTORA“-
IZVOR 10 BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA ZA 2025. GODINU**

I UVOD

U skladu sa članom 39. stav (3) Zakona o izvršavanju Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2025. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 25/24, 6/25 i 12/25), sredstva utvrđena u razdjelu 21, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, Budžeta Ministarstva zdravstva, ekonomski kod 614100, pozicija „Tekući transferi drugim nivoima vlasti“, koriste se prema programima utroška koje donosi Vlada Kantona.

Budžetom Zeničko-dobojskog kantona za 2025. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 25/24, 12/25 i 23/25) na razdjelu 21-Ministarstvo zdravstva, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614100 – Tekući transferi drugim nivoima vlasti, subanalitika LAX016, pozicija „Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica – Razvoj promotivnih i preventivnih aktivnosti zdravstvenog sektora“ planirana su sredstva u iznosu 100.000,00 KM.

Vlada Zeničko-dobojskog kantona Odlukom broj: 02-11-6302/25 od 28.03.2025. godine usvojila je Program utroška sredstava Ministarstva zdravstva na poziciji „Transfer drugim nivoima vlasti“-„Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica – Razvoj promotivnih i preventivnih aktivnosti zdravstvenog sektora“-Izvor 10 Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2025. godinu u iznosu 100.000,00 KM.

Članom 52. stav (4) Zakona o izvršavanju Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2025. godinu propisana je obaveza organa uprave da o utrošenim sredstvima po usvojenim programima polugodišnje izvještava Vladu Kantona.

II REALIZACIJA PROGRAMA

Vlada Kantona donijela je Odluku o usvajanju Programa utroška sredstava Ministarstva zdravstva na poziciji „Transfer drugim nivoima vlasti“ - „Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane – Razvoj promotivnih i preventivnih aktivnosti zdravstvenog sektora“-Izvor 10 Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2025. godinu broj: 02-11-6302/25 od 28.03.2025. godine

Odlukom o odobravanju sredstava broj: 02-11-11000/25 od 30.05.2025. godine odobrena su sredstva JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica u iznosu 100.000,00 KM za sufinansiranje razvoja promotivno-preventivnih aktivnosti zdravstvenog sektora u 2025. godini i to:

- a) Podizanje svijesti o očuvanju oralnog zdravlja kroz sistematsko podsticanje roditelja o važnosti pravilne oralne higijene i redovnog posjećivanja stomatologa djece do polaska u školu

Rana prevencija ključna i da sistematično pozivanje i organizovani preventivni pregledi predstavljaju efikasan način da se djeca u najranijoj dobi uključe u stomatološku zaštitu. Posebno visoki rezultati KEP indeksa za dvogodišnjake naglašavaju hitnu potrebu za jačanjem preventivnih programa, edukacijom roditelja o pravilnoj rutini oralne higijene i

ishrani, te pravovremenim prvim pregledom, idealno već do navršene prve godine života. Razlike među općinama ukazuju na potrebu za lokalno prilagođenim intervencijama kako bi se osigurao jednak kvalitet preventivne zaštite za svu djecu.

Učinci i efekti:

- Uspostavljanje aktivnog sistema rane prevencije oralnog zdravlja

Uspostavljen je organizovan, proaktivan model ranog uključivanja djece u stomatološku zaštitu već u drugoj godini života.

- Povećanje uključenosti djece u preventivne stomatološke preglede

Povećan je broj djece koja su obavila prvi preventivni stomatološki pregled u dobi od dvije godine.

- Unapređenje svijesti roditelja o značaju ranog oralnog zdravlja

Roditelji su informisani i senzibilizirani o važnosti oralne higijene i rane stomatološke zaštite.

- Rano otkrivanje visokog opterećenja ranim dječijim karijesom

Otkrivena je visoka prevalencija karijesa već u dobi od dvije godine.

- Dokazivanje neadekvatnosti isključivo pasivnih preventivnih mjera

Utvrđeno je da pasivna distribucija materijala ne garantuje preventivno ponašanje.

- Jačanje međusektorske i multidisciplinarnе saradnje

Ostvarena je funkcionalna saradnja javnog zdravstva, pedijatrije i stomatologije.

- Stvaranje osnove za donošenje odluka zasnovanih na dokazima

Projekt je proizveo pouzdane, uporedive i mjerljive podatke.

b) zdrave navike za zdrave i produktivne radnike

Provedbom projekta ostvareni su značajni i mjerljivi pozitivni efekti na zdravstveni status učesnika, životne navike i psihološko blagostanje radno aktivnog stanovništva. Projektne aktivnosti, prije svega nutricionističke intervencije, rezultirale su smanjenjem pretilosti, povećanjem nivoa fizičke aktivnosti, poboljšanjem regulacije krvnog tlaka i smanjenjem percipiranog stresa, uz istovremeno jačanje svijesti ispitanika o važnosti pravilne prehrane i zdravih životnih navika.

Najveći broj učesnika pripada dobnoj skupini od 41 do 50 godina, odnosno populaciji koja je izložena povećanim zdravstvenim rizicima, ali istovremeno ima najveći potencijal za očuvanje radne sposobnosti i produktivnosti. Ostvareni rezultati potvrđuju da su projektne mjere dovele do konkretnih promjena u ponašanju i zdravstvenim pokazateljima i to:

- Poboljšanje tjelesne mase i statusa uhranjenosti
- Smanjenje faktora rizika po zdravlje
- Smanjenje abdominalne gojaznosti
- Unaprjeđenje nivoa fizičke aktivnosti
- Identifikacija loših prehrambenih navika
- Smanjenje percipiranog stresa

c) skrining osteoporoze primjenom ultrazvučne denzitometrije petne kosti

Projektom se želi postići unaprijeđenje kvalitete života građana, smanjenje incidence osteoporotskih prijeloma te opće poboljšanje zdravlja na lokalnoj razini.

Učinci i efekti:

Tokom 2025. godine program ultrazvučne denzitometrije omogućio je ranu identifikaciju rizika od osteoporoze među ispitanicima. Rezultati pokazuju da 31,8% ispitanika (166 od 522) ima osteopeniju, dok je kod 2,1% (11 od 522) registrovana osteoporoza. Ova pravovremena detekcija omogućava daljnje praćenje i pravovremene intervencije, što značajno doprinosi prevenciji komplikacija povezanih s gubitkom koštane mase.

Pored dijagnostičkog aspekta, poseban fokus stavljen je na promociju zdravih životnih navika i preventivnih pregleda. Svi ispitanici su dobili savjete o pravilnoj prehrani, fizičkoj aktivnosti, modifikaciji životnog stila i značaju redovnih kontrola u skladu s dobi i spolom.

Ove edukativne aktivnosti doprinijele su povećanju svijesti građana o očuvanju zdravlja kostiju i važnosti preventivnog djelovanja. Program je također omogućio identifikaciju rizičnih grupa.

d) preventivni program ranog otkrivanja zloćudnih tumora kože na području Zeničko-dobojskog kantona

Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica je u toku 2025. godine organizovao besplatne preventivne preglede kože, s ciljem pravovremenog otkrivanja sumnjivih lezija u najranijem stadiju te podizanje svijesti stanovništva o značaju redovnih pregleda i zaštite od prekomjerne izloženosti sunčevom zračenju. Pregledi su organizovani na području Zeničko-dobojskog kantona u osam općina i tri Grada Visoko, Zenica i Zavidovići (stanovništvo s područja Općine Usora ima mogućnost pregleda u općini Doboj-jug).

Učinci i efekti:

- Rano otkrivanje sumnjivih kožnih promjena

Omogućeno je rano prepoznavanje sumnjivih i potencijalno malignih kožnih promjena kod odrasle populacije.

Rano otkrivanje promjena na koži koje mogu ukazivati na razvoj raka kože. Rezultati pregleda potvrđuju da je ovaj cilj ostvaren. Kod značajnog broja osoba identificirane su atipične i sumnjive promjene koje su zahtijevale daljnju dijagnostičku obradu. Pravovremeno prepoznavanje ovih promjena omogućilo je upućivanje pacijenata na dodatne preglede u ranoj fazi, kada su mogućnosti liječenja znatno veće, a ishodi povoljniji. Na ovaj način, program je imao direktan uticaj na smanjenje zdravstvenih rizika i potencijalno ozbiljnih posljedica po zdravlje građana.

- Povećana dostupnost preventivnih pregleda u cijelom kantonu

Preventivni pregledi kože postali su dostupni stanovništvu svih općina i gradova ZDK, uključujući sredine bez stalnog dermatologa.

- Aktiviranje populacije bez ranijih preventivnih pregleda

Program je motivisao građane koji ranije nisu koristili preventivne dermatološke preglede.

- Unapređenje svijesti i samoprevencije stanovništva

Povećan nivo znanja i svijesti građana o zaštiti kože i prevenciji melanoma.

- Standardizacija i unapređenje kvaliteta pregleda

Uspostavljen standardizovan pristup preventivnim pregledima kože u cijelom kantonu.

- Jačanje stručnih kapaciteta zdravstvenih radnika

Unaprijeđene su kompetencije zdravstvenih radnika u oblasti dermatoskopije i preventivne dermatologije.

- Jačanje javnozdravstvenog nadzora i baze podataka

Kreirana je obimna i strukturirana baza epidemioloških i kliničkih podataka.

e) promjene životnih navika za pravilan rast i razvoj učenika nižih razreda osnovnih škola: „Korak po korak ka unapređenju fizičkog zdravlja“.

Ciljevi projekta bili su usmjereni na sistematsko unapređenje fizičkog zdravlja djece školskog uzrasta kroz integraciju zdravih životnih navika i fizičke aktivnosti u svakodnevni odgojno-obrazovni proces, uz aktivno uključivanje obrazovnog i zdravstvenog sektora.

Učinci i efekti:

- Uspostavljena intersektorska i multidisciplinarna saradnja

Uspostavljen je funkcionalan model saradnje između obrazovnog, zdravstvenog i akademskog sektora.

- Unaprijeđene kompetencije učitelja razredne nastave

Učitelji su osposobljeni za aktivno promoviranje fizičke aktivnosti i zdravih životnih navika u svakodnevnoj nastavi.

- Unapređenje nastave tjelesnog i zdravstvenog odgoja

Nastava tjelesnog i zdravstvenog odgoja obogaćena je savremenim, stručno utemeljenim i didaktički prilagođenim sadržajima.

- Integracija fizičke aktivnosti u redovnu nastavu

Fizička aktivnost je integrisana u svakodnevne nastavne aktivnosti, a ne ograničena samo na čas tjelesnog odgoja.

- Jačanje svijesti učenika o zdravim životnim navikama

Povećan je nivo znanja i svijesti učenika o značaju fizičke aktivnosti, pravilnog držanja tijela i zdrave ishrane.

- Razvoj standardizovanih i održivih edukativnih alata

Razvijeni su trajni edukativni materijali za sistemsku primjenu u školama.

- Povezivanje akademskog obrazovanja i prakse

Studenti su aktivno uključeni u realizaciju projektnih aktivnosti.

- Stvaranje osnove za prevenciju poremećaja uhranjenosti i lokomotornog sistema

Projektom je adresiran javnozdravstveni problem prekomjerne tjelesne mase, gojaznosti i lokomotornih poremećaja kod djece.

- Uspostavljen sistem praćenja i unapređenja b kvaliteta

Uveden je mehanizam evaluacije i prikupljanja povratnih informacija.

Projektom je prezentiran novi pristup promocije fizičke aktivnosti učiteljima. Ovaj projekat predstavlja dobar primjer kako sistemskim pristupom i edukacijom možemo podići kvalitetu života učenika i smanjiti zdravstvene probleme.

Sredstva odobrena odlukom transferisana su u ukupnom iznosu na žiro-račun JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica dana 27.06.2025. godine.

U skladu sa članom 4. Odluke o odobravanju sredstava broj: 02-11-11000/25 od 30.05.2025. godine JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica dužna je izvijestiti Ministarstvo zdravstva o namjenskom utrošku sredstava, dostavljanjem izvještaja o utrošku sredstava za realizaciju programa za 2025. godinu do 31.01.2026. godine.

JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica dostavila je Ministarstvu zdravstva Izvještaj o utrošku sredstava u 2025. godini-Razvoj promotivnih i preventivnih aktivnosti zdravstvenog sektora broj: 02-73/26 od 09.01.2026. godine sa prezentiranim podacima o ostvarenim ciljevima i rezultatima po svim aktivnostima.

U sljedećem tabelarnom pregledu data je struktura ukupnih troškova po svim programima:

Program	Bruto primanja zaposlenih	Troškovi tehničke realizacije programa	Indirektni troškovi	Ukupno
Podizanje svijesti o očuvanju oralnog zdravlja kroz sistematsko podsticanje roditelja o važnosti pravilne oralne higijene i redovnog posjećivanja stomatologa djece do polaska u školu	8.466	8.730	1.892	19.087
Zdrave navike za zdrave i produktivne radnike	7.234	12.731	2.196	22.162
Skrining osteoporoze primjenom ultrazvučne denzitometrije petne kosti	5.417	21.200	2.928	29.545
Preventivni program ranog otkrivanja zloćudnih tumora kože na području Zeničko-dobojskog kantona	7.134	14.489	2.378	24.001

Promjene životnih navika za pravilan rast i razvoj učenika nižih razreda osnovnih škola: „Korak po korak ka unapređenju fizičkog zdravlja“.	4.968	1.400	701	7.069
UKUPNO	33.219	58.550	10.095	101.864

Ukupni troškovi po osnovu Tekućeg transfera za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica – Razvoj promotivnih i preventivnih aktivnosti zdravstvenog sektora iznose **100.000,00 KM**, što je 100,0% sredstava planiranih Budžetom Zeničko-dobojskog kantona za 2025. godinu.

Prilog:

1. Izvještaj JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica o utrošku sredstava za 2025. godinu – Razvoj promotivnih i preventivnih aktivnosti zdravstvenog sektora broj: 02-73/26 od 09.01.2026. godine

Zenica, mart 2026. godine

MINISTRICA

dr Aida Salčinović